

KS. DARIUSZ KROK
Opole, UO

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersYTETU OPOLSKIEGO W ROKU AKADEMICKIM 2013/2014

1. Kształcenie kadry i działalność dydaktyczna

Rok akademicki 2013/2014 był dwudziestym okresem naukowo-dydaktycznym w historii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Z okazji tej niedużej liczbowo, tym niemniej zauważalnej rocznicy, w marcu 2014 r. odbyły się na Uniwersytecie Opolskim obchody upamiętniające powstanie naszej uczelni.

W minionym roku akademickim prowadzono działalność dydaktyczną na czterech kierunkach studiów stacjonarnych: jednolitych studiach magisterskich „teologia”, studiach I i II stopnia „nauki o rodzinie” oraz studiach I stopnia „muzykologia” i „kultura śródziemnomorska”. Na studiach niestacjonarnych realizowano zajęcia na kierunku „nauki o rodzinie”. W ramach studiów doktoranckich prowadzono zajęcia w ramach kierunku „teologia”. Ponadto realizowano proces dydaktyczny sześciu programów studiów podyplomowych: Wychowanie do życia w rodzinie; *Coaching* duchowości rodzinnej i odpowiedzialnego rodzicielstwa; Socjoterapia i psychoprofilaktyka społeczna; Socjoterapia; Pokojowe rozwiązywanie konfliktów. Ekumeniczne drogi pojednania oraz Wiedza o Biblii. Ogółem liczba studentów wynosiła: na studiach stacjonarnych — 370 osób, na studiach niestacjonarnych — 14 osób, na studiach doktoranckich — 75 osób i studiach podyplomowych — 176 osób. Na początku roku akademickiego 2014/2015 otwarto nową specjalność w ramach studiów doktoranckich z teologii: „nauki o rodzinie”.

W roku akademickim 2013/2014 na Wydziale Teologicznym działały: 3 instytuty (Instytut Ekumenizmu i Badań nad Integracją; Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej oraz Instytut Nauk o Rodzinie) i 23 katedry. Zatrudnionych było 48 pracowników naukowo-dydaktycznych: 33 samodzielnych pracowników (w tym 10 z tytułem naukowym profesora i 23 doktorów habilitowanych), 14 adiunktów i 1 asystent z tytułem magistra. Ponadto 16 wykładowców prowadziło zajęcia zlecane.

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, a także wnioskowania o nadanie tytułu naukowego profesora.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono na poziomie Wydziału postępowanie o nadanie tytułu profesora czterem naszym pracownikom oraz jednej osobie spoza niego. Dokumentacja została wysłana do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów. Oprócz wymienionych awansów naukowych pracowników WT UO, 2 osoby z innych ośrodków uzyskały stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych i 5 osób — stopień naukowy doktora nauk teologicznych.

W ramach kształcenia na Wydziale Teologicznym UO 67 osób uzyskało tytuł zawodowy magistra teologii i nauk o rodzinie, 30 osób — tytuł zawodowy licencjata nauk o rodzinie i muzykologii oraz 94 osoby — dyplom ukończenia studiów podyplomowych Wychowanie do życia w rodzinie i Pokojowe rozwiązywanie konfliktów.

Oprócz zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Opolskim pracownicy Wydziału Teologicznego prowadzili wykłady na Diecezjalnym Uniwersytecie Ludności Wiejskiej w Opolu, kształcącym liderów zaangażowanych w aktywność lokalną, a także zajęcia dydaktyczne dla nauczycieli szkół Opolszczyzny.

2. Działalność naukowo-badawcza

Istotnym polem aktywności naukowo-badawczej Wydziału Teologicznego są aktywnie prowadzone badania i wydawane publikacje, a także czynne uczestnictwo w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych. W tym miejscu należy również wskazać na przynależność pracowników do krajowych i zagranicznych gremiów naukowych, w ramach których prowadzą aktywne prace badawcze.

W roku sprawozdawczym zrealizowano 36 tematów badawczych (19 w ramach badań statutowych; 15 w ramach badań naukowych prowadzonych przez młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich; 2 tematów w ramach grantów NCN). Wyniki powyższych badań zostały opublikowane w formie prac zbiorowych i monografii, a także w postaci artykułów zamieszczanych w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych.

W ramach badań statutowych tematyka skupiona była wokół pięciu głównych zagadnień, które stanowią kontynuację dotychczasowych badań (współczesne badania teologiczno-filozoficzne; problematyka ekumeniczna i integracji europejskiej; dzieje liturgii ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła na Śląsku; badania biblijne; rodzina i problemy etyczno-moralne we współczesnym społeczeństwie początku XXI w.). W ramach badań własnych realizowane były następujące tematy: problem małżeństwa w relacjach ewangelicko-rzymskokatolickich. Historia

i perspektywy nowych rozwiązań; kinematograficzne transformacje Ewangelii; ekumenizm duchowy czy duchowość pojednania? Wyzwania dla dialogów międzykonfesyjnych i międzyreligijnych; polska pieśń i muzyka ludowa; rola czystości w drodze do chrześcijańskiej doskonałości w nauczaniu Jana Kasjana. Ponadto w ramach Instytutu Nauk o Rodzinie kontynuowane były badania kulturowych i społecznych uwarunkowań funkcjonowania systemów rodzinnych; w ramach Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją analizowano relacje dialogu międzywyznaniowego oraz aktualne przemiany polityczno-społeczne; Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej koncentrował swoje eksploracje badawcze nad kulturą sakralną i muzyczną regionu Śląska Opolskiego i ich uwarunkowaniami społeczno-kulturowymi.

3. Działalność wydawnicza

Zauważalnym wymiarem działalności naukowej pracowników Wydziału Teologicznego UO jest prężna działalność wydawnicza, która realizowana jest przede wszystkim w ramach prac Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego, a także poprzez publikacje w pracach zbiorowych i czasopismach wydawanych w innych ośrodkach. W roku sprawozdawczym opublikowano 24 pozycje zwartych (monografie jedno- i wieloautorskie), 7 numerów czasopism naukowych (3 roczniki i 2 półroczniki) oraz 158 artykułów naukowych. Spośród czasopism cztery tytuły znajdują się na ministerialnej liście czasopism punktowanych: „Studia Oecumenica” — 10 pkt (lista ERIH); „Liturgia Sacra” — 6 pkt; „Family Forum” — 5 pkt; „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” — 4 pkt. Zgodnie z ustalonymi normami, dofinansowanie druku pozycji zwartych w ramach Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO zostało wypracowane ze środków finansowych badań własnych i statutowych.

Obecnie na Wydziale Teologicznym wydawanych jest 7 serii wydawniczych: „Opolska Biblioteka Teologiczna”, „Ekumenizm i Integracja”, „Z dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”, „Colloquia Theologica”, „Sympozja”, „Podręczniki i Skrypty”, oraz 6 tytułów własnych czasopism: „Liturgia Sacra”, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, „Studia Oecumenica”, „Scriptura Sacra”, „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” i „Family Forum”.

4. Konferencje naukowe i wykłady otwarte

Organizacja konferencji i sympozjów naukowych oraz udział w nich stanowi istotny zakres aktywności naukowej i badawczej Wydziału Teologicznego UO.

W minionym roku sprawozdawczym na Wydziale Teologicznym zorganizowano 15 konferencji naukowych i sympozjów, z czego 2 międzynarodowe, 3 z udziałem gości zagranicznych, 5 ogólnopolskich i 5 lokalnych. W sumie we wszystkich konferencjach wzięło udział ponad 300 uczestników, w tym 28 z zagranicznych uniwersytetów, instytutów i innych placówek naukowych z 12 państw: Austrii, Czech, Niemiec, Szwajcarii, Chorwacji, Włoch, Węgier, Holandii, Belgii, Rumunii, Włoch i Ukrainy.

Podkreślić należy również udział licznej grupy nauczycieli akademickich WT UO w konferencjach i sympozjach organizowanych przez inne — krajowe i zagraniczne — ośrodki naukowe. W sumie pracownicy Wydziału wygłosili 129 referatów i 10 komunikatów, z czego 14 na konferencjach zagranicznych (Czechy, Francja, Niemcy, Słowacja, Szwecja, Ukraina, Włochy).

W ramach popularyzacji wiedzy naukowej w środowisku lokalnym oraz promocji aktualnych wyników badań naukowych Wydział Teologiczny w minionym roku akademickim zorganizował m.in. wykłady otwarte pt. „Konsekwencje wiary” (III–IV 2014 r.), kurs organistowski organizowany przez Instytut Liturgiki, Muzyki i Sztuki Sakralnej WT, a także studium przygotowania do diakonatu stałego (IX 2013 r. – VI 2014 r.). Odbywały się także systematyczne spotkania i wykłady prowadzone w ramach Duszpasterstwa Nauczycieli Akademickich i Duszpasterstwa Studentów *Resurrexit*.

W ramach aktywności naukowej Wydziału Teologicznego należy podkreślić również aktywne zaangażowanie studentów w promocję wiedzy i wyników badań. Na Wydziale aktywnie działają koła naukowe: Koło Naukowe Studentów Teologii, Koło Naukowe Studentów Nauk o Rodzinie i Koło Naukowe Studentów Muzykologii. Czynn timer włączają się one w życie Wydziału poprzez współorganizowanie konferencji i wykładów, prezentację rezultatów prowadzonych prac naukowych (prace magisterskie i licencjackie) oraz uczestnictwo w konferencjach w krajowych ośrodkach akademickich.

Dokładny wykaz konferencji i sympozjów zorganizowanych na Wydziale Teologicznym UO przedstawia się następująco:

- 1) konferencje międzynarodowe, której językiem obrad jest język kongresowy:
 - *Wiara i moralność. Argumentacja teologiczna we współczesnej debacie społecznej* (Opole, 20.11.2013);
 - *Edukacja i nauka. Polskie i niemieckie doświadczenia* (Opole, 23.10.2013);
- 2) konferencje z udziałem gości zagranicznych:
 - *Pojednanie w Europie Środkowowschodniej. Nowe wyzwania* (Warszawa, 2–4.10.2013, współorganizacja z Polską Radą Ekumeniczną);
 - *Kieślowski czyta Dekalog* (Opole, 11–12.12.2013);
 - *50 lat soborowej Konstytucji o Świętej Liturgii. Powstanie – recepcja – dokonania* (Opole, 4.12.2013);

3) konferencje ogólnopolskie:

- *Musica ecclesiastica – vetus et nova. 42. Konferencja Muzykologiczna Związku Kompozytorów Polskich* (Opole – Nysa, 23–25.10.2013);
- *Liturgiczne przepowiadanie do dzieci. Szanse i zagrożenia* (Nysa – Opole, 21–22.10.2013);
- *Nadzieje i koszty społeczne zapłodnienia in vitro — próba interdyscyplinarnego spojrzenia* (Opole, 26.10.2013);
- *Zniewoleni działaniem. Nowe uzależnienia jako wyzwanie* (Opole, 16.11.2013);
- *Sekularyzm – Wiara – Ewangelizacja* (Poznań, 08.11.2013).

4) konferencje lokalne:

- *Na zakończenie Roku Wiary* (Opole, 16.10.2013);
- *Dlaczego nie wracają z Zielonych Wysp. Nowa fala emigracji z Polski* (Opole, 19.10.2013);
- *W kręgu przesłania encykliki „Lumen fidei” papieża Franciszka* (Nysa, 05.10.2013);
- *Wielkopostne Wykłady Otwarte* (Opole, soboty Wielkiego Postu 2014 r.);
- *Wychowanie w szkole. Od bezradności ku możliwościom* (Opole, 29.03.2014).

5. Współpraca z zagranicą

W roku akademickim 2013/2014 Wydział Teologiczny prowadził współpracę międzynarodową w ramach trzech programów: (1) programu *Erasmus* z 12 uniwersytetami w następujących ośrodkach: Londyn, Leuven, Mainz, Münster, Erfurt, Regensburg, Trnava, Praga, Ołomuniec, Arad, Köln, Lwów; (2) w ramach umów międzynarodowych z 2 ośrodkami: w Cochabambie i Chicago, oraz (3) w ramach programu CEEPUS: z uniwersytetem w Pecz (Węgry); Katolickim Uniwersytetem w Rużemberoku (Słowacja), Uniwersytetem Wiedeńskim (Austria) i Uniwersyte-tem w Cluj-Napolca (Rumunia).

W ramach tej współpracy w minionym roku akademickim 3 pracowników Wydziału Teologicznego przeprowadziło wykłady i projekty badawcze w Uniwersytecie w Erfurcie (Niemcy), Uniwersytecie Wiedeńskim (Austria), Katolickim Uniwersytecie w Rużemberoku (Słowacja) oraz Uniwersytecie w Cluj-Napolca (Rumunia). 1 pracownik odbywał staż naukowo-dydaktyczny w *St. Teresa's Pastoral Centre* w Colchester (Wielka Brytania). Ponadto 20 studentów brało udział w wyjazdach do ww. ośrodków zagranicznych.

W roku akademickim 2013/2014 na Wydziale Teologicznym kształciło się 6 studentów zagranicznych: 4 na studiach magisterskich (z Tajwanu i Słowacji) oraz 2 na studiach doktoranckich (z Ukrainy).

W rezultacie współpracy międzynarodowej zorganizowano 8 projektów naukowych (z ośrodkami w Mińsku, Tesalonikach, Monastyrze, Pecz, Debreczynie oraz

Father Leopold Moczygemba Foundation TEXAS US), a także 5 konferencji międzynarodowych. Ponadto miejsce miały wizyty wymienne z uniwersytetami z Niemiec, Austrii, Węgier, Słowacji, Słowenii, Czech, Włoch i Białorusi, w trakcie których zaprezentowano zakres badań naukowych i kształcenia akademickiego w rodzimych instytucjach.

W ramach współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi Wydział Teologiczny w roku akademickim 2013/2014 gościł 29 naukowców z uniwersytetów, instytutów i innych placówek naukowych z 8 państw: Włochy, Niemcy, Słowacja, Czechy, Nigeria, Białoruś, Słowenia i Austria.

Rozpoznawalnym wskaźnikiem naukowego zaangażowania pracowników Wydziału Teologicznego UO jest ich udział w konferencjach i sympozjach międzynarodowych organizowanych w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych. W roku sprawozdawczym 14 pracowników Wydziału Teologicznego UO czynnie uczestniczyło w konferencjach naukowych za granicą, wygłaszając referaty bądź komunikaty (Czechy, Francja, Niemcy, Słowacja, Szwecja, Ukraina, Włochy).

Owoce współpracy międzynarodowej było także opublikowanie 22 artykułów i prac zbiorowych, w których zaprezentowano wyniki aktualnych badań.

* * *

W oparciu o wyżej przedstawione informacje na temat działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego należy stwierdzić, że w roku sprawozdawczym 2013/2014 jednostka właściwie i odpowiedzialnie wywiązała się z ustalonych planów w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i wydawniczej. Należy zatem stwierdzić, że Wydział prawidłowo realizuje swoje obowiązki statutowe zarówno w sferze naukowej, jak i dydaktycznej.